

VODIČ ZA DOKUMENTARNO I GARANCIJSKO POSLOVANJE NOVE BANKE A.D. BANJALUKA

Dozvolite da vam pomognemo da odaberete pravi instrument osiguranja trgovine.

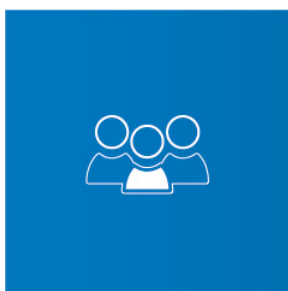

Ako odlučite poslovati ili svoje poslovanje dodatno proširiti na međunarodnom tržištu, jedna od najvažnijih stavki jeste ugovaranje odgovarajućeg instrumenta plaćanja ili osiguranja, u zavisnosti od specifičnosti i rizičnosti posla, te poslovnih potreba vas i vašeg partnera.

Nova banka vam može pomoći u kreiranju najboljih poslovnih rješenja i odabiru odgovarajućeg proizvoda te vam pružiti stručnu podršku od početne faze pregovora do završne realizacije uvoznog ili izvoznog posla.

Najčešće korišteni proizvodi iz domena dokumentarnog i garantnog poslovanja koje vam nudi Nova banka jesu:

- dokumentarna naplata,
- dokumentarni akreditiv,
- garancija,
- standby akreditiv,
- pismo namjere

Dokumentarna naplata – inkaso dokumenata (Documentary collection)

Dokumentarna naplata - inkaso dokumenata je način plaćanja kod koje izvoznik nakon otpreme ugovorene robe, dostavlja određene izvozne dokumente svojoj poslovnoj banci i izdaje inkaso nalog – instrukciju banci da dokumente pošalje banci uvoznika u svrhu naplate od uvoznika.

Prednosti dokumentarne naplate:

- Relativno jednostavna realizacija uz viši stepen sigurnosti u odnosu na plaćanje na otvoreno,
- Izvoznik je siguran da banke neće izručiti dokumenta dok kupac ne ispunji uslove u skladu sa instrukcijama iz naplate,
- Podnošenjem dokumenata izvoznik banci prepušta posao naplate,
- Banka ne preuzima rizik neplaćanja od strane kupca, te je dokumentarna naplata jednostavnija i jeftinija opcija osiguranja plaćanja.

Važno je znati:

*Dokumentarna naplata (inkaso) ne uključuje obavezu banke – naplata zavisi od ispunjenja uslova od strane kupca, u skladu sa instrukcijama iz naplate.

Postupak - dokumentarna naplata:

1. Uvoznik/kupac i izvoznik/prodavac sklapaju komercijalni ugovor,
2. Izvoznik nakon otpreme robe daje nalog svojoj banci za dokumentarnu naplatu i predočava komercijalne dokumente,
3. Banka izvoznika upućuje instrukciju za dokumentarnu naplatu i upućuje dokumente banci izvoznika,
4. Banka uvoznika obavještava uvoznika o prijemu dokumenata i uslovima dokumentarne naplate,
5. Uvoznik daje pokriće za izvršenje dokumentarne naplate (ili akceptira mjenicu za odgođeno plaćanje),
6. Banka uvoznika uručuje dokumente uvozniku,
7. Banka uvoznika putem banke izvoznika vrši plaćanje u korist izvoznika,
8. Uvoznik preuzima ugovorenu robu.

Dokumentarni akreditiv (Letter of Credit, L/C)

Dokumentarni akreditiv je najčešće korišten instrument plaćanja i osiguranja plaćanja koji vama i vašem partneru pruža visok stepen sigurnosti realizacije ugovorenog posla, a osim toga pruža mogućnost pregovora u vezi sa uslovima, rokovima plaćanja, dokumentima koje je potrebno prezentovati te cijenom.

Plaćanje akreditivom se može ugovoriti i u međunarodnom i u domaćem poslovanju.

Nova banka vam može ponuditi kompletnu uslugu povezanu sa dokumentarnim akreditivima u zemlji i inostranstvu, uvoznim (nostro) i izvoznim (loro) akreditivima, od otvaranja ili prosljeđivanja, kompletiranja dokumenata i izmjene uslova do plaćanja po akreditivu.

Učesnici u poslovanju s dokumentarnim akreditivom:

- Nalogodavac/kupac/uvoznik (Applicant/Buyer/Importer) – daje nalog svojoj banci da otvori akreditiv u korist poslovnog partnera,
- Akreditivna banka (Issuing Bank, Opening Bank) – banka nalogodavca koja otvara akreditiv na njegov zahtjev,
- Korisnik/prodavac/izvoznik (Beneficiary/Seller/Exporter) – predocjenjem dokumenata u skladu sa uslovima akreditiva stiče pravo na naplatu,
- Avizirajuća banka (Advising Bank) – obavještava korisnika da mu je otvoren akreditiv te mu šalje obavijest o uslovima akreditiva.

Prednosti dokumentarnog akreditiva:

- Sigurnost za uvoznika (kupca) da će plaćanje biti izvršeno samo ako su ispunjeni uslovi iz akreditiva,
- Sigurnost naplate za izvoznika (prodavca) da će plaćanje biti izvršeno ako ispuni uslove akreditiva. Rizik naplate za izvoznika zavisi o bonitetu banke kupca, a ne o bonitetu kupca,
- Dodatno osiguranje od rizika neplaćanja banke uvoznika (kupca) putem konfirmacije akreditiva. Konfirmacijom akreditiva otvorenog u korist izvoznika konfirmirajuća banka se obavezuje da će isplatiti akreditivnu sumu pod uslovima iz akreditiva, nezavisno o izvršenju obaveze plaćanja od strane banke uvoznika koja je otvorila akreditiv,
- Mogućnost poboljšanja likvidnosti ugovaranjem odobravanja kredita na bazi izvoznog (loro)

akreditiva otvorenog u vašu korist.

Važno je znati:

- Složenija dokumentacija,
- Izvoznik mora osigurati da svi dokumenti budu strogo u skladu sa uslovima akreditiva kako bi se ostvarila naplata,
- Plaćanje iz akreditiva zavisi isključivo od dokumentarnih uslova akreditiva, a ne od kupoprodajnog ugovora i robe i/ili usluga.

Shema: dokumentarni akreditiv

- Uvoznik/kupac i izvoznik/prodavac sklapaju komercijalni ugovor,
- Uvoznik/kupac svojoj banci/akreditivnoj banci daje nalog za otvaranje akreditiva u korist izvoznika/prodavca,
- Akreditivna banka putem SWIFT-a otvara akreditiv u korist izvoznika/prodavca putem njegove banke/avizirajuće banke (koja obavještava korisnika o otvorenom akreditivu),
- Avizirajuća banka provjerava autentičnost i uslove akreditiva te o tome obavještava izvoznika/prodavca,
- Izvoznik/prodavac otprema robu,
- Izvoznik/prodavac po otpremi prezentuje dokumente avizirajućoj banci,
- Avizirajuća banka pregleda dokumenta i upućuje ih akreditivnoj banci,
- Akreditivna banka provjerava primljene dokumente i ako su u skladu a uslovima akreditiva, uručuje ih uvozniku/kupcu i izvršava plaćanje prema instrukcijama avizirajuće banke, koja prosljeđuje sredstva izvozniku/prodavcu,
- Uvoznik/kupac na temelju primljenih dokumenata preuzima ugovorenu robu.

Garancija (Guarantee, L/G)

Garancija je najčešće korišten instrument osiguranja kod kojeg banka garant po zahtjevu nalogodavca garantuje da će izvršiti plaćanje po garanciji ako dužnik po poslu iz garancije ne izvrši svoju obavezu preuzetu iz ugovora/posla u skladu sa uslovima garancije.

Za razliku od akreditiva, kao instrumenta plaćanja, garancija je isključivo instrument osiguranja. To znači da, samo ako dođe do garantnog slučaja, korisnik garancije upućuje banci garantu pismeni poziv za naplatu iz garancije.

Garancija, kao vrlo pouzdan instrument osiguranja u međunarodnom i domaćem poslovanju, omogućuje pokriće velikog broja rizika i osiguranja najšireg spektra obaveza koje proizilaze iz posla ugovorenog s vašim poslovnim partnerom, a koje je moguće grupisati u dvije skupine:

Plative garancije osiguravaju obavezu plaćanja koja može nastati na temelju:

- Kupoprodaje roba/usluga,
- Zaključenog ugovora o kreditu,
- Zaključenog ugovora o zakupu/najmu.

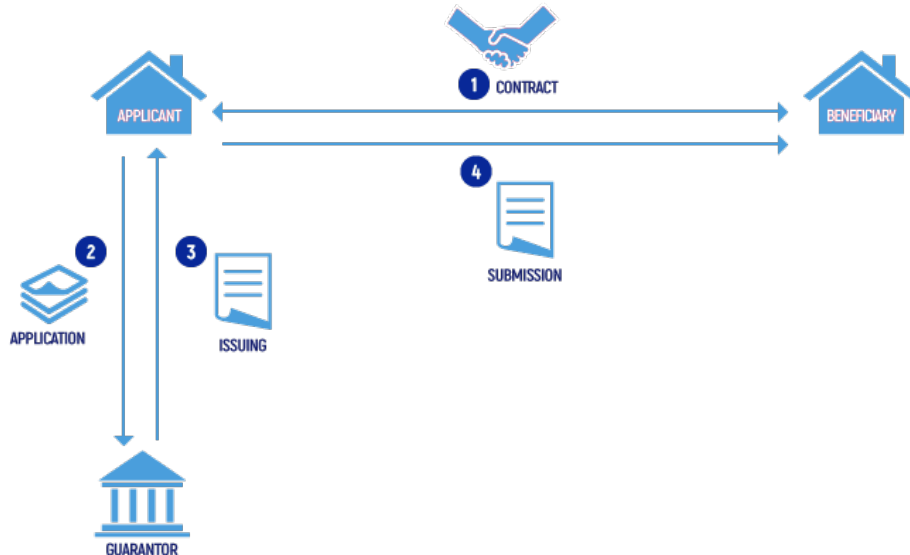
Činidbene garancije kojima se korisnik osigurava:

- Od neizvršenja posla i/ili ugovorne obaveze od strane nalogodavca npr. isporuke robe/opreme, ugovorenih radova, montaže – garancije za dobro izvršenje posla/ugovora,
- Da će nalogodavac ukloniti nedostatke u garantnom razdoblju – garancije za otklanjanje nedostataka u garantnom roku,

- Da nalogodavac neće povući svoju ponudu i da će potpisati ugovor ako je izabran kao najbolji ponuđač na tenderu – garancije za ozbiljnost ponude
- Da će nalogodavac vratiti isplaćeni avans, ako ne ispuni obaveze iz ugovora – avansne garancije

U međunarodnom poslovanju u svrhu osiguranja izdaju se direktne i indirektne garancije.

Kod direktnih garancija banka garant izdaje garanciju direktno u korist korisnika, bez obzira na to da li je dostavljena korisniku posredstvom banke ili ne.

Indirektna garancija pretpostavlja izdavanje kontragarancije od strane banke nalogodavca u korist banke koja će izdati garanciju krajnjem korisniku. Indirektne garancije u pravilu se primjenjuju ako korisnik ne prihvata garanciju banke nalogodavca zbog nepoznavanja banke, rejtinga banke ili propisa koji nalažu da garancija mora biti izdana od banke iz zemlje korisnika.

Nova banka vam može ponuditi širok spektar usluga u garancijskom poslovanju u zemlji i inostranstvu, poput izdavanja raznih vrsta garancija i kontragarancija, aviziranja garancija izdanih u vašu korist te izdavanja ostalih instrumenata, kao što je standby akreditiv.

Učesnici u poslovanju sa garancijom:

- Nalogodavac (Applicant) – subjekt po čijem se nalogu izdaje garancija; postoji mogućnost izdavanja garancije po nalogu jednog subjekta za račun (obavezu) drugog subjekta,
- Korisnik (Bene(ciar)y) – subject u čiju korist se izdaje garancija,
- Banka garant (Bank guarantor) – banka koja po nalogu nalogodavca izdaje bankarsku garanciju u korist korisnika,
- Avizirajuća banka (Advising Bank) – banka koja prima garanciju u svrhu njenog prosljeđivanja korisniku i u svrhu potvrde autentičnosti garancije (garancija se može izdati i direktno korisniku bez posredovanja banke).

Prednosti garancije:

- Pouzdan instrument osiguranja koji pruža najviši stepen zaštite od različitih vrsta rizika,
- Korisnik garancije siguran je da će naplatiti svoje potraživanje od banke izdavaoca ako njegov partner ne izvrši svoju ugovornu obavezu iz osnovnog posla po garanciji,
- Plaćanje po garanciji moguće je jedino uz pismeni poziv (za naplatu iz garancije) korisnika banci garantu i uz ispunjenje uslova iz garancije.

Važno je znati:

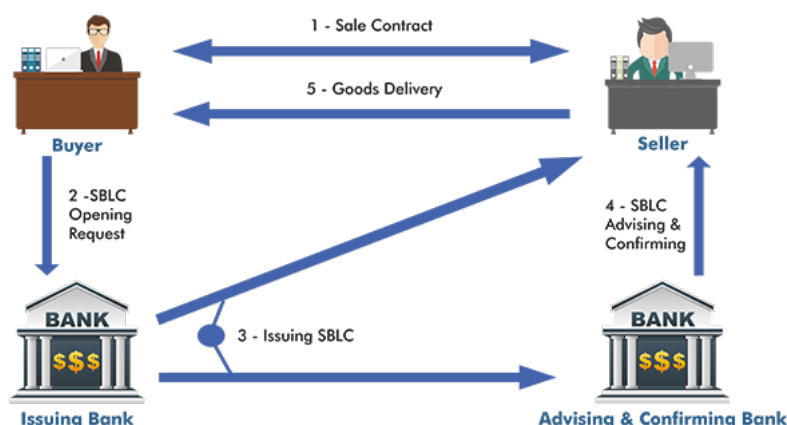
- Prilikom naplate po garanciji (u skladu sa uslovima garancije) banka garant ne preispituje razloge osnovnog posla,
- U međunarodnom poslovanju korisnik može uslovljavati banku garanta (zbog neprihvatanja garancije banke nalogodavca, rejtinga banke ili propisa koji nalažu da garancija mora biti izdana od banke iz zemlje korisnika) što može zahtjevati izdavanja kontragarancije.

Standby akreditiv (Standby letter of credit, SBLC)

Standby akreditiv je instrument osiguranja koji se može koristiti umjesto bankarske garancije, s obzirom na to da se njegova primjena, tj.naplata iz standby akreditiva ostvaruje kao i kod garancije – nakon dostavljanja izjave korisnika standby akreditiva da je nalogodavac propistio izvršiti određenu obavezu koja proizilazi iz osnovnog posla.

Uslov za naplatu nije prilaganje komercijalnih dokumenata, kao što je uobičajeno kod akreditiva.

Zavisno od potreba klijenta ili zahtjeva korisnika, Nova banka vam nudi mogućnost izdavanja standby akreditiva i u obliku akreditiva i u obliku garancije, uz primjenu pravila izdanih od Međunarodne trgovinske komore (International Chamber of Commerce) u Parizu, koja se primjenjuju na akreditive ili na garancije.

Pismo namjere (Letter of intent, LOI)

Pismo namjere je instrument koji banka izdaje po nalogu svog klijenta iskazujući spremnost za preuzimanje određenih radnji kao što je izdavanje garancije, finansiranje projekta i sl.

Obavezujuće pismo namjere potvrđuje da će banka npr. izdati garanciju ili finansirati određeni projekat kad nastanu određeni uslovi. Neobavezujućim pismom namjere banka iskazuje mogućnost izdavanja garancije ili finansiranja određenog projekta, informativne je prirode i neobavezujuće za banku.

Nova banka vam može ponuditi pomoć u slučaju da vam je potrebno pismo namjere za učestvovanje na javnim konkursima, čijim uslovima je predviđeno dostavljanje potvrde o pristupu likvidnim sredstvima, o mogućnosti izdavanja garancija za dobro izvršenje posla, i/ili siguran povrat avansa, i/ili garancije za kvalitet izvedenih radova u garantnom roku i sl.

Pismo namjere, Nova banka može izdati na spskom i na engleskom jeziku, a sadržaj dokumenata možemo prilagoditi specifičnim potrebama vašeg posla.

Dozvolite da budemo vaš pouzdan partner.

besplatan info telefon
0800 50011

www.novabanka.com
wap.novabanka.com

tradefinance@novabanka.com

[@novabankaad](https://www.instagram.com/novabankaad)

[/NovabankaAD](https://www.facebook.com/NovabankaAD)

[@NovabankaAD](https://twitter.com/NovabankaAD)